

Beleidsplan van de Protestantse gemeente rond de Dorpskerk te Zoeterwoude 2021-2029

Vastgesteld d.d.
3 mei 2021

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	1
Omzien naar elkaar	2
Diaconie	6
Oecumene	8
Diensten	9
Beheer en financiën	12

Inleiding

In 2003 heeft de gemeente rond de Dorpskerk een eerste beleidsplan vastgesteld. Kern van dit beleidsplan is de volgende tekst:

“Ondanks wellicht verschillende visies op God, mens, kerk, wereld en geloof zou de gemeente van Christus een “plein” moeten zijn waar een ieder zich thuis kan voelen die zich betrokken voelt bij dergelijke visies en bij de vragen die ze oproepen. De gemeente zou dus een “podium functie” moeten hebben: de plaats, die voor iedereen met al zijn talenten toegankelijk is, waar in de breedste zin van het woord verkondigd wordt, zodat er een “doordeseming” plaatsvindt in de omgeving van de kerk, in het dorp Zoeterwoude en het liefst nog ver daarbuiten. Met andere woorden “heel de kerk voor heel de wereld”.”

Terugkijkend, maar ook toekomstgericht, onderschrijft de kerkenraad in 2021 nog steeds deze beleidsuitgangspunten. Hierop voortbouwend, willen we de komende jaren Dorpskerk zijn in en voor het dorp: een plek waar mensen de ruimte vinden om zich thuis te voelen in een gemeenschap rondom Christus die wil omzien naar elkaar, of om voor een korte tijd ‘samen op te lopen’ en geïnspireerd te raken door de ontmoeting met God en met elkaar. Door verandering van de (kerkelijke) samenleving en de vraag vanuit het landelijk verband is het noodzakelijk om het beleidsplan van 2003 en 2008 op onderdelen te actualiseren en de veranderingen in beeld te brengen. Ook wordt daarmee voldaan aan de eisen die de belastingdienst stelt aan ANBI-instellingen.

Omzien naar elkaar

Pastoraat en Zielzorg

Het pastoraat in de gemeente wordt in onze gemeente ervaren als een verantwoordelijkheid die we samen delen. Velen uit de gemeente voelen het als vanzelfsprekende plicht om met elkaar mee te leven en elkaar te bezoeken in tijden dat het ertoe doet. Het pastoraat wordt centraal georganiseerd door het bezoektteam in samenwerking met de ouderlingen. De oude structuur van het pastoraat, georganiseerd door een vergadering van wijkouderlingen, wijkcontactpersonen en predikant, is eind 2017 losgelaten. In de praktijk bleek dat de wijkcontactpersonen en de (pastorale) ouderlingen gedemotiveerd raakten door de lijsten met vele adressen en het feit dat een aantal vacatures maar niet werd opgevuld. Er is daarom een nieuwe start gemaakt door een bezoektteam op te richten, samengesteld uit gemeenteleden die het belangrijk vinden dat de ouderen in de gemeente bezocht worden. Het bezoektteam bestaat uit vijf leden.

Het bezoektteam

Werkwijze

Het bezoektteam komt maandelijks samen. De werkwijze is gebaseerd op het vinden van de juiste match tussen de te bezoeken gemeenteleden en de bezoeker. Daarbij wordt rekening gehouden met de beschikbare tijd van de bezoekers, de onderling reeds bestaande relaties en de wensen van degene die bezocht wordt. Vele 'bezochten' vinden een 'vaste' bezoeker prettig, anderen houden van afwisseling in contacten. Tijdens de vergadering wordt bijgehouden wie er de afgelopen maand bezocht is en worden er namen verzameld van mensen uit de gemeenschap waarvan het bezoektteam gehoord heeft (of zelf vermoedt) dat ze aandacht kunnen gebruiken. Elke maand kiest men van de lijst een aantal mensen die nog tamelijk onbekend zijn om een eerste contact mee te leggen. De predikant houdt zich naast de contacten in de wandelgangen en nadere kennismaking voornamelijk bezig met crisispastoraat rondom ernstige ziekte, geloofs/levensvragen, levensgebeurtenissen en rouw.

Vertrouwelijkheid

De leden van het bezoektteam zijn gehouden aan de belofte van vertrouwelijkheid, die een ieder in een kerkdienst heeft afgelegd. Vooral in een dorpsgemeente waarin zoveel mensen veel van elkaar weten, voelen veel mensen dat er ook dingen zijn die niet iedereen hoeft te weten.

Missie

Het bezoektteam ziet het als haar taak om oog te hebben voor alle gemeenteleden, ongeacht hun betrokkenheid of zichtbaarheid in de activiteiten rondom de Dorpskerk. Oudere gemeenteleden die minder mobiel (geworden) zijn worden in het oog gehouden, gemeenteleden die het moeilijk hebben worden gesteund en met mensen die zich eenzaam voelen wordt verbinding gezocht.

De leden van het bezoektteam delen het verlangen om in de geest van Jezus Christus warmte en licht uit te stralen naar anderen. Vanuit dat verlangen probeert het team iedereen met een open houding tegemoet te treden.

Wat doet het bezoektteam

- Het bezoektteam verzorgt individuele bezoeken.
Het bezoektteam verzorgt aan de hand van een lijst individuele bezoeken aan ouderen in de leeftijd vanaf 75 jaar, aangevuld met mensen die jonger zijn en om wat voor reden dan ook, bezoek op prijs stellen.
- Bijdragen aan de zorg voor elkaar in het bredere verband van het dorp en samenleving.
Een lid van het bezoektteam participeert in het ouderenoverleg van de burgerlijke gemeente Zoeterwoude, CAS (Commissie Activiteiten Senioren). Het streven is een ander lid te laten participeren in het project Samen Gezond Zoeterwoude, opgezet door een aantal inwoners van Zoeterwoude. Dit project probeert het gedachtengoed 'Positieve Gezondheid' van Machteld Huber in praktijk uit te werken voor de gemeente Zoeterwoude. De Dorpskerk helpt mee aan de ontwikkeling van de dimensie 'zingeving'.

Vanaf het begin van de Corona-tijd (voorjaar 2020), organiseert het bezoektteam een wekelijkse kerkopenstelling op dinsdag, waarbij een ieder de kerk kan binnenlopen voor een stil moment, een gesprek met de aanwezige predikant of aansteken van een kaarsje.

- Bezoek nieuw ingekomenen.
Het bezoektteam houdt nauw contact met het gemeentelid dat de nieuw ingekomenen bezoekt en met de ouderlingen. De ouderlingen zijn geen lid van het bezoektteam. Zij bewaken en stimuleren de zielzorg voor de gemeente over de gehele linie en proberen feeling te houden met het bezoekwerk en alle kwesties die daaruit opkomen voor de opbouw van de gemeente. Omdat de ouderlingen nieuw bevestigd zijn in 2020, willen ze in 2021 de invulling hiervan verkennen en in gang zetten.

Als het bezoektteam in de komende jaren versterking zal zoeken, is de wens om het team aan te vullen met een of twee mannen, omdat op dit moment het team volledig uit vrouwen bestaat.

Geboorte, verjaardagen, huwelijksjubilea

Bij de geboorte van een kindje brengt een afvaardiging vanuit de ouderlingen en de Kindernevendienst samen met de predikant een kraambezoek en brengt namens de gemeente felicitaties over aan de ouders/opvoeders en overhandigt een cadeautje. Oudere gemeenteleden ontvangen elk jaar een verjaardagskaart, verzorgd door vrijwilligers. Eén van de diakenen brengt, samen met de predikant, een bezoek aan de gemeenteleden waarvan ze weten dat ze een huwelijksjubileum (vanaf 40 jaar) te vieren hebben.

Vorming & Toerusting

Het Vorming & Toerusting werk, dat voor 2017 door de vergadering van wijkouderlingen, wijkcontactpersonen en predikant werd gecoördineerd, is onder verantwoordelijkheid van het moderamen van de kerkenraad komen te liggen. Het moderamen probeert de

verschillende activiteiten die vanuit de Raad van Kerken Zoeterwoude, de gemeente, de predikant en in samenwerking met de Jeugdraad van Ons Huis worden georganiseerd te coördineren en te stimuleren. Uitgangspunt is om de thema's die leven en de talenten die in de gemeenschap aanwezig zijn te benutten.

In de praktijk wordt er jaarlijks een aantal activiteiten georganiseerd:

- De Raad van Kerken organiseert naast haar reguliere activiteiten één of twee activiteiten per jaar voor het dorp: dat varieert van lezingenreeks tot een spirituele wandeling.
- De predikant leidt verschillende gespreksgroepen, die ongeveer maandelijks samenkomen. De onderwerpen van gesprek worden door de leden zelf ingebracht: de ouderengespreksgroep in Ons Huis (vaak rondom een bijbels of kerkelijk thema), de gespreksgroep geloven (een oecumenische gespreksgroep met als oogmerk geloofsverdieping, vaak ook over maatschappelijke thema's), de gespreksgroep 30-ers (deelt ervaringen over geloof & praktijk), de groep bijbeltekstlezen (komt samen rondom een tekstgedeelte uit de bijbel en diept dat uit).
- In samenwerking met de welzijnscoach van de burgerlijke gemeente, de gebedsleider van de parochie en een activiteitenbegeleider van verzorgingshuis Emmaus wordt een serie gesprekken over 'zinnig leven' en oud worden georganiseerd in Emmaus.
- Er zijn twee boekenclubs die met elkaar gesprekken voeren rondom literatuur.

Beleid per doelgroep

De doelgroep van de ouderen (75+), wordt pastoraal in het oog gehouden door het bezoektteam. Het contact met predikant gaat via de gespreksgroepen. Eén van de ouderlingen heeft de ouderengroep als speciaal aandachtsgebied.

De doelgroep 60-75 jaar is actief rondom de gebouwen en activiteiten en in de gespreksgroepen en vieringen. In deze leeftijdscategorie is de grootste groep actieve gemeenteleden te vinden, zij lijken zich voor een groot deel gemakkelijk te bewegen in het kerkelijk leven.

Voor de middengroep (40-50-ers) is er op dit moment geen speciale aandacht. Een van de ouderlingen hoopt samen met de predikant in de toekomst een aanzet te doen en ook voor deze leeftijdsgroep een netwerk op te zetten. De vorm daarvan (gespreksgroep, activiteit, sociaal) zal afgestemd worden op de behoefte die er in deze groep leeft.

Binnen de doelgroep 30-ers is een gespreksgroep ontstaan, die hecht is geworden maar ook graag nieuwe 30-ers ontmoet en verwelkomt.

Voor de doelgroep van jongeren die naar het middelbaar onderwijs gaan is er op dit moment geen vorm van catechese of activiteiten die vanuit de kerk worden georganiseerd. Pastoraal wordt het contact onderhouden via de relaties die er onderling liggen.

Voor de doelgroep van de jongeren is geen speciale vorm van pastorale zorg georganiseerd. De Kindernevendienst speelt een belangrijke rol voor de schoolgaande kinderen. Voor de jongere kinderen, van baby tot en met dreumes, is er in samenwerking met de Parochie de Kinderkerk. De betrokkenheid voor elkaar gaat via de ouders die ook actief zijn in de organisatie hiervan. De predikant en kerkenraad proberen nauw contact te houden.

Toekomst

In de komende jaren willen we ook wat betreft het pastoraat en de (toerustings)activiteiten aandacht blijven besteden aan de functie van de Dorpskerk in het dorp. Dat doen we door samenwerking te zoeken met derden (personen, instellingen, organisaties in het dorp) en krachten te bundelen op het vlak van geestelijk welzijn en zorg voor de ziel. We zoeken de samenwerking niet om zieltjes te winnen of om mensen naar de kerk te trekken, maar vanuit ons geloof dat het onze christelijke opdracht is om er voor de samenleving en dus voor het dorp te zijn. We nemen in de samenwerking met anderen onze eigen overtuigingen vanuit de christelijke traditie mee. We brengen ze in vanuit het verlangen om onze omgeving te dienen. We bewegen ons in de lijn waartoe de Dorpskerkenbeweging inspireert. En we laten ons inspireren door eenieder in de gemeenschap die hart heeft voor kerk-zijn in het dorp. Kortom, we willen bovenstaande activiteiten continueren in de komende jaren en zoeken naar kansen om de betekenis van de Dorpskerk in het dorp te versterken.

Diaconie

Een flink aantal jaren geleden zijn de diaconie en zending om organisatorische redenen samengevoegd. Aanvankelijk onder de naam Dia-Zen, daarna als Diaconie en Zending en tegenwoordig kortweg als Diaconie. De diaconie zorgt van oudsher voor de kwetsbaren in de gemeente. Daarnaast neemt zij de zendingstaken op zich.

Vanzelfsprekend zijn de diakenen gebonden aan de geheimhoudingsplicht van ambtsdragers. De diakenen vergaderen samen met de andere colleges in de kerkenraadsvergaderingen, maar heeft ook haar eigen vergaderingen.

De diaconie heeft een aantal taken in en rond de kerkdiensten:

- Het leveren van ambtsdragers voor de kerkdiensten.
- Het verzorgen van het avondmaal in de avondmaalsdiensten.
- Het voorbereiden en uitspreken van de gebeden bij de diensten door gemeenteleden.
- Het coördineren van een groep vrijwilligers die bewoners van Swetterhage naar de kerk rijden.
- Het coördineren van een andere groep vrijwilligers die oudere gemeenteleden naar de kerk rijden.
- Het coördineren van een groep (jeugdige) collectanten.

Diaconale taken binnen de gemeente:

- Het verzorgen van een groet aan de oudere gemeenteleden. Deze wordt rond Kerst en Pasen (met hulp van vrijwilligers) persoonlijk bezorgd.
- Het verzorgen van felicitaties bij huwelijksjubilea (vanaf 40 jaar).
- Het verzorgen van een jaarlijkse broodmaaltijd voor ouderen.

Diaconale taken buiten de gemeente:

- Deelname aan het Sociaal Fonds Zoeterwoude, dat door de Zoeterwoudse kerken en de gemeente Zoeterwoude is opgericht. Dit fonds biedt eenmalige financiële hulp aan inwoners van Zoeterwoude die daarvoor niet kunnen aankloppen bij officiële instanties. Voorbeelden van deze hulp zijn het betalen van een schoolreisje en het betalen van huurachterstanden om huisuitzetting te voorkomen.
- Levering van een bestuurslid voor de stichting Schuldhulpmaatje Zoeterwoude. Een schuldhulpmaatje is een getrainde vrijwilliger die helpt bij het op orde brengen en houden van iemands geldzaken, waardoor financiële problemen voorkomen of verholpen kunnen worden.
- Jaarlijks organiseren van inzamelingen voor de voedselbank, meestal in september en in de adventstijd.
- Ondersteunen van instellingen in de regio die een link hebben met de gemeente.
- Ondersteunen (op tijdelijke basis (meestal gedurende 2 jaar)) van projecten in binnen- en buitenland van diaconale aard en uitnodigen van een vertegenwoordiger daarvan om een presentatie aan de gemeente te geven.
- Collecteren tijdens de 40-dagentijd voor een afzonderlijk, liefst kleinschalig, project en uitnodigen van een vertegenwoordiger daarvan om een presentatie aan de gemeente te geven.

- Aantal keren per jaar collecteren voor zendingsprojecten van Kerk in Actie. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het daarvoor beschikbaar gestelde foldermateriaal.

Oecumene

Zoeterwoude-Dorp kent een actief kerkelijk leven, waar in de Rooms-Katholieke Parochie en de Protestantse gemeente rond de Dorpskerk, met behoud van eigen traditie en gezicht, van harte samenwerken.

Raad van Kerken

Twee keer per jaar is er een gezamenlijke viering met de Parochie: in september om het kerkelijk seizoen te openen en in januari tijdens de jaarlijkse Week van gebed voor eenheid van christenen. In de zomer is er op het terrein van Swetterhage een gezamenlijke viering samen met de bewoners van deze locatie voor mensen met een verstandelijke beperking. Deze vieringen worden georganiseerd onder verantwoordelijkheid van de Raad van Kerken Zoeterwoude. Ook worden er twee gezamenlijke vespers georganiseerd in de Adventsperiode en een ochtendgebed op alle ochtenden van werkdagen in de 40-dagentijd. De Raad van Kerken organiseert jaarlijks waar mogelijk een aantal lezingen of inhoudelijke activiteiten waarin verschillende elementen uit de wereldreligies of eigen traditie gethematiseerd en besproken worden.

Vanuit de kerkenraad zit een afvaardiging in de Raad van Kerken. De Raad van Kerken Zoeterwoude ontvangt een jaarlijkse toelage vanuit de beide kerken. De Raad heeft een eigen begroting en ontwikkelt eigen beleid.

Kinderkerk

Sinds begin 2020 werken de Parochie en de Dorpskerk ook samen op het gebied van jonge kinderen. Vanuit de vriendschappelijke onderlinge relaties is een enthousiaste werkgroep ontstaan, bestaande uit vijf leden, aangevuld met een werkgroep van een aantal leden uit de Parochie die al langere tijd kindervieringen organiseerden. De Parochie zocht naar een groter bereik (meer kinderen) en in de gemeente rondom de Dorpskerk bestonden er nog geen aparte vieringen voor jonge kinderen (van baby tot en met kleuter).

De Kinderkerk 'nieuwe stijl' werkt met materiaal van de Stichting 'Kerk op Schoot', die vieringen ontwikkelt voor jonge kinderen. Jaarlijks wordt hiervoor vanuit het budget van de Raad van Kerken een vrijwillige donatie geschonken aan deze stichting. Voor de kosten van bijvoorbeeld drinken en knutselmateriaal wordt jaarlijks een bijdrage uit het budget van de Raad van Kerken toegekend. In de vieringen beleven baby's, peuters en kleuters en hun (groot)ouders/verzorgers een Bijbelverhaal met alle zintuigen. Het verhaal wordt verteld, afgewisseld met veel liedjes (op bekende kindermelodieën) en belevingsgerichte activiteiten. De bijeenkomsten zijn geschikt en toegankelijk voor iedereen, ongeacht of men gebonden is aan een kerkelijke traditie. De diensten zijn afwisselend in de Sint Jan en in de Dorpskerk. In de toekomst hoopt de Kinderkerk uit te breiden en steeds meer kinderen uit het dorp te trekken die de verhalen uit de Bijbel komen horen en meebeleven. Ook zoekt de werkgroep naar mogelijkheden om een samenwerking met basisschool Het Avontuur op te starten.

Diensten

De veranderende rol van de kerkenraad

De structuur van de kerk op landelijk niveau gaat veranderen. Door vermindering van het aantal leden, en ook vermindering van het aantal mensen dat bereid is zitting te nemen in het kerkbestuur, kan de huidige organisatie niet meer blijven voortbestaan. Ook als gemeente rond de Dorpskerk moeten we met de situatie van onze tijd meegaan. Het consistorie is opgeheven met de komst van het bezoekteam.

Het moderamen, bestaande uit predikant, de scribe en de voorzitter van de kerkenraad, zal een meer coördinerende/regisserende rol gaan vervullen. De uitvoering van zaken zal steeds meer moeten liggen bij gemeenteleden. Er is alle ruimte om projectmatig verantwoordelijkheid te nemen voor het werk in de kerk. Terug naar de basis, om het maar zo te zeggen.

De structuur van de kerk (kerkenraad, diaconie en kerkrentmeesters en de daarbij behorende verantwoordelijkheden) is afgeleid van de reglementen en ordonnantiën die de PKN heeft vastgesteld. Op de website van de PKN is daar veel over terug te vinden. Voor 2022 is een aandachtspunt om te bezien welke zaken nog moeten worden vastgesteld om de taakafbakening (wie gaat wanneer en waar over...) te formaliseren.

Diensten

De zondagse eredienst is van oudsher het hoogtepunt van de gezamenlijke geloofsbeleving. Naast de lezing uit de Schriften en de Verkondiging is het samen zingen en luisteren naar muziek een belangrijk onderdeel van de dienst. Vanwege de parttime aanstelling van de eigen predikant gaat deze iets minder dan de helft van het aantal diensten voor. Daardoor moet gemiddeld elke veertien dagen een beroep gedaan worden op predikanten van elders. Inmiddels heeft de gemeente een groot netwerk van gastvoorgangers die bekend zijn met de gebruiken van de Dorpskerk. Door afwisseling van predikanten zullen Woord en liturgie verschillende accenten krijgen. Vanwege de pluriformiteit, die een kenmerk van de gemeente rond de Dorpskerk is, past die verscheidenheid van voorgangers goed bij de gemeente. Vanzelfsprekend is er een hoge mate van autonomie van de predikant bij de verkondiging van het Woord. Dat laat onverlet dat de kerkenraad de verantwoordelijkheid draagt, volgens de bepalingen die de PKN hiervoor heeft opgesteld.

Enige tijd geleden is de orde van dienst geëvalueerd en na overleg met de gemeente aangepast. Om praktische redenen is de rol van de ouderling van dienst iets minder geprononceerd geworden.

Bij de voorbereiding van de liturgie is er nauw contact tussen voorganger en degene die de dienst instrumentaal (orgel of blazersensemble) begeleidt. Zoeterwoude heeft een rijke muzikale traditie, het blokfluitensemble en het kleinkoor werken ook regelmatig mee aan de diensten. Door een goede afstemming tussen voorganger en muzikale begeleider kan de liturgie tot een hoger niveau worden gebracht.

Om de rijke muzikale traditie te onderstrepen is een muzikaal intermezzo na de Verkondiging ingevoerd.

Na afloop van de kerkdiensten wordt in het koor van de kerk met elkaar koffie gedronken. Dit is bij uitstek de gelegenheid om de predikant even aan te spreken en om elkaar te

ontmoeten. Het voorziet in een behoefte en zal zeker worden gecontinueerd zodra de beperkende maatregelen rondom Corona worden opgeheven.

Ook om de inzet van de ambtsdragers te verbreden is besloten om 'gebruik' te maken van diegenen die in het verleden in het ambt zijn bevestigd, maar hun ambt niet meer actief vervullen. Zij kunnen dan ook een taak als ambtsdrager uitoefenen tijdens de diensten.

Onze gemeente heeft de mooie traditie opgebouwd dat een aantal kerkdiensten per jaar volledig door gemeenteleden wordt verzorgd. Naast de liturgie wordt ook de overweging door een gemeentelid voorbereid en uitgesproken. Zolang gemeenteleden hiertoe bereid zijn hoort dit bij het eigen karakter van de gemeente rond de Dorpskerk.

In onze gemeente was het de gewoonte dat op Paasavond en Hemelvaartsdag een dienst werd gehouden. Vanaf ongeveer 2015 liep het bezoekersaantal van deze diensten, vooral op Paasavond, zienderogen terug. Vanwege de parttime aanstelling van de predikant is deze niet beschikbaar voor alle diensten in de Paasweek. Het uitnodigen van een gastvoorganger heeft vanwege het specifieke karakter van deze dienst in de Paascyclus niet geleid tot een bevredigende situatie.

In veel gemeenten is de dienst op Paasavond een belangrijke liturgische gebeurtenis. In andere tradities heeft de Paasavond geen grote rol, maar ligt de nadruk op de viering op de Paasmorgen. In 2019 heeft de kerkenraad na een kerkdienst de gemeente gesproken over de standpunten van de gemeenteleden in deze. Alles overwegende heeft de kerkenraad besloten om de dienst op de zaterdag voor Pasen niet meer te organiseren. Dat geldt ook voor de diensten op Hemelvaartsdag en Oudejaarsavond die (van oudsher) een beperkte bezetting kennen. Wel wil de kerkenraad de ruimte bieden aan eigen initiatief vanuit de gemeente en dit initiatief ook ondersteunen, mits tijdig (ca. 3 maanden van te voren) gemeld bij de scriba van de kerkenraad.

Een relatief groot aantal ouderen uit onze gemeente is het afgelopen jaar verhuisd naar Emmaus of de Eendracht. Bezoek aan de Dorpskerk wordt voor hen steeds moeilijker. In Emmaus worden van oudsher vieringen gehouden georganiseerd door de parochie. Vroeger in de kapel en tegenwoordig in een gemeenschappelijke ruimte. Voor de coronatijd werd er om de twee weken een viering gehouden, waarvan er één geleid werd door de pastoor.

Op initiatief van een gemeentelid is er overlegd over de mogelijkheid om in Emmaus om de twee weken vanuit de gemeente een korte viering geleid door de predikant te organiseren. Na de coronatijd hopen we een start te maken en zo binding te houden met de ouderen die niet meer naar de kerk kunnen komen. Door aanwezig te zijn kunnen we als gemeente zowel liturgisch, inhoudelijk als pastoraal iets betekenen voor de ouderen in Emmaus.

Kindernevendienst

De aanwezigheid van kinderen in en rond de kerkdiensten geeft veel vreugde in de gemeente. De groep kinderen die met hun ouders regelmatig de kerkdiensten bezoekt, is klein: er zijn nu ongeveer vier kinderen met een verschillende leeftijd, die in een groep van de Kindernevendienst samenkomen. Daarom is er niet elke zondag Kindernevendienst. De Kindernevendienst is actief rond Advent en Kerst en Pasen en bij de doopdiensten en het afscheid of begin van de Kindernevendienst. De leiding van de Kindernevendienst verzorgt

ook oppas voor de kleinere kinderen tijdens de kerkdiensten dat er behoefte aan is. Tijdens Advent werkt de leiding aan een project, meestal met materiaal van Kind op Zondag. Met Palmzonden worden er Palmzondenstokken gemaakt. Tijdens doopdiensten maken de kinderen van de Kindernevendienst iets voor de doopouder(s)/verzorger(s). Op Kerstochtend en Paasochtend worden er in de kerkdienst momenten voor de kinderen opgenomen, zodat gezinnen zich thuis voelen in de dienst. Ook opa's en oma's nemen in deze diensten hun kleinkinderen mee. Na de Paasdienst worden er traditioneel paaseieren gezocht in de pastorietuin. De kinderen die pas afscheid hebben genomen van de Kindernevendienst mogen dan, verkleed als paashazen, eieren verstoppen in de pastorietuin.

In de toekomst willen we ons blijven inzetten voor onze relatie met de kinderen. We willen dat ze zich thuis voelen in de gemeente en in de kerk, de Bijbelverhalen leren kennen en de ruimte scheppen waarin ze op hun eigen manier met God in aanraking kunnen komen. De afgelopen jaren zijn er een aantal kinderen in de gemeente geboren. Voor hen is er ongeveer 6x per jaar Kinderkerk (zie Oecumene). Als zij wat ouder worden en de leeftijd voor de Kindernevendienst krijgen, zullen we naar de behoefte van de ouders kijken en samen met hen beslissen hoe vaak we Kindernevendienst houden. De hoop is dat er zo weer een nieuwe generatie opgroeit in de gemeente rondom de Dorpskerk.

Beheer en financiën

Vermindering ledental, personele inzet en financiële ontwikkeling

Eén van de belangrijkste veranderingen die zich in de afgelopen jaren heeft voorgedaan is de vermindering van het aantal leden. Had de gemeente rondom de Dorpskerk in 2008 nog 465 leden (incl. doopleden), begin 2021 staan 353 leden ingeschreven, een daling van circa 24%. Uiteraard heeft dit gevolgen voor het financiële draagvlak. Bij het vertrek in 2013 van de toenmalige predikant is dan ook besloten om de formatieplaats terug te brengen van 100% naar 60%. Ook het dienstverband van het kostersechtpaar is, met pijn in het hart, teruggebracht tot een aanstelling van een persoon voor 27 uur per week.

De financiële positie van de kerkelijke gemeente is, mede door de beperking van de loonkosten voor pastoraat en kosterschap, op dit moment aanvaardbaar.

Met dit gegeven in het achterhoofd kunnen we niet blijven teruggrijpen op ervaringen uit het verleden. Daarvoor zijn er te veel zaken veranderd of zullen binnenkort veranderen. We kunnen niet meer volstaan met vertrouwde concepten en korte termijn oplossingen.

Na de huidige actieve generatie gemeenteleden staat slechts een kleine nieuwe generatie klaar om de zaken op te pakken.

De veroudering van onze kerkelijke gemeente gaat snel. Meer dan de helft van de gemeenteleden is geboren voor 1956, en is in 2021 dus 65 jaar of ouder. Als we vanaf 2021 vijf tot tien jaar vooruitdenken en de gevolgen van het natuurlijke verloop in kaart brengen, zien we een enorm verlies aan leden opdoemen. Gemeenteleden die nu nog actief zijn zullen door hun leeftijd en constitutie gedwongen zijn om een stap terug te doen of zijn zelfs al overleden. Dat betekent dat de noodzakelijke activiteiten om de kerk (de gebouwen, de begraafplaats) in stand te houden op een steeds kleinere groep mensen zullen drukken, tenzij professionele, en dus kostenverhogende, krachten worden ingehuurd.

Een structurele inzet van gemeenteleden (bijvoorbeeld bemensing van de kerkenraad en jeugdraad) is nu al een moeizame opgave. Meestal kan op projectmatige basis nog wel een beroep op mensen worden gedaan. Dit aspect moet niet worden gebagatelliseerd; er ligt heel veel werk bij een kleine groep mensen. Niemand is onmisbaar, maar wie neemt het over als deze kleine groep haar werkzaamheden niet meer kan of wil verrichten? Ook zullen we er voor moeten open staan om zaken efficiënter te regelen. De kleine groep vrijwilligers moet worden ontlast om haar inzet en enthousiasme op peil te houden.

Vanzelfsprekend zullen de financiële gevolgen van deze ontwikkeling de komende vijf tot tien jaar goed voelbaar worden. Ouderen geven in de regel een relatief hoge bijdrage. Van jongeren, voor zover nog aangesloten bij onze gemeente, kunnen we dat in veel mindere mate verwachten.

In 2019 en 2020 mochten we twee erfenissen ontvangen. Naast een doelbestemming voor het kerkgebouw kunnen we hiermee, naar verwachting, de komende tien jaar de tekorten aanvullen die ontstaan als gevolg van het teruglopende ledental. Dit is een periode waarbinnen ruim de tijd kan worden genomen voor herijking van inzet van professionele krachten.

De vrijwilligers

Onze kerkelijke gemeente met haar bezittingen in de vorm van een kerkgebouw, een multifunctioneel centrum, huizen, tuinen en een begraafplaats werkt met vele vrijwilligers. Dat is de enige manier om de exploitatie op orde te houden. Daarnaast is het werken met vrijwilligers waardevol omdat de onderlinge band wordt versterkt door de gezamenlijk uitgevoerde werkzaamheden.

In de regel wordt aan de vrijwilligers geen vergoeding toegekend. Aangezien onze kerk een zogenaamde ANBI (Algemeen Nut Beogende Instellingen) is, is gekeken in hoeverre het mogelijk is om het, mede gebruikmakend van de fiscale regelgeving, voor de vrijwilligers aantrekkelijk te houden om zich blijvend in te zetten voor de kerkelijke gemeenschap. Deze (on)kosten komen ten laste van het onderhoudsfonds van de begraafplaats waaruit deze kunnen worden bekostigd.

De vrijwilligers in onze kerkelijke gemeenschap hebben diverse werkzaamheden waarbij bestuurswerkzaamheden en uitvoerende werkzaamheden veelal door elkaar lopen. Het is dan ook weinig zinvol om de regeling te differentiëren naar aard en inzet.

Samengevat is de volgende regeling van toepassing:

Zij die zich inzetten voor de werkzaamheden en activiteiten in en rondom de Dorpskerk van Zoeterwoude kunnen gebruik maken van de ANBI regeling van de Belastingdienst. Zij kunnen in principe hun onkosten declareren. Wanneer zij daar door middel van een verklaring van af zien doen zij een gift aan de gemeente rondom de Dorpskerk van Zoeterwoude.

Onder deze kosten vallen: reiskosten, portokosten, kosten voor enveloppen, papier en inkt en autokosten (€ 0,19 per km).

Daarnaast is er een vrijwilligersvergoeding. Deze bedraagt voor personen onder de 23 jaar € 2,50 per uur en daarboven € 4,50 per uur. Het uit te betalen bedrag is maximaal € 150,- per maand, met een maximum van € 1.500,- per jaar.

De vrijwilliger heeft de keuze de vergoeding te declareren, niet te ontvangen of de vergoeding ter beschikking te stellen als gift. Hij moet zelf bij het college van Kerkrentmeesters aangeven voor welke variant van deze regeling hij kiest.

De Dorpskerk in de Zoeterwoudse samenleving; een 'unique selling point'.

In het beleidsplan van 2008 staat dat het kerkgebouw een centrumfunctie vervult in de wekelijkse samenkomst. Voorts werd in dit plan de vraag gesteld of het gebouw, naast zijn functie voor de eredienst, een meer brede maatschappelijke functie zou kunnen of moeten krijgen. De centrale vraag die gesteld wordt is of deze ruimte geen breder gebruik verdient door vele Zoeterwoudenaren. Het is evident dat de geringe verwarmingscapaciteit, gekoppeld aan de slechte isolatie van het gebouw, de gebruikswaarde van het gebouw aanzienlijk vermindert.

Daaruit volgt dat in de komende tijd een fors bedrag noodzakelijk is om de kerk op een adequaat niveau in stand te houden. Weliswaar wordt een deel van de kosten gedekt door subsidies, onze kerkelijke gemeente zal zelf diep in de buidel moeten tasten om in dit onderhoud te kunnen voorzien.

Langzamerhand is ook een andere kijk gekomen op het gebruik van de kerk. Zo is er besloten om ook burgerlijke huwelijken te kunnen laten plaatsvinden. Ook wordt de kerk tijdens de zomermaanden op zaterdag opengesteld zodat een ieder het monumentale gebouw kan

bezoeken. Tijdens de kunstroute wordt de kerk gebruikt als tentoonstellingsruimte, dit wordt als een waardevol gebruik van de kerk gezien. Daarmee wordt een 'podium' geschapen om de kerk aan een breder publiek te tonen. Zonder principiële discussies is het gebruik inmiddels verbreed. Overigens is het kerkgebouw al langer in gebruik voor concerten e.d., zonder dat daarvoor een discussie is gevoerd over de aard van de concerten; ook concerten met een seculier thema worden als een natuurlijk gebruik gezien. In feite wordt gebruik gemaakt van het unieke karakter van de Dorpskerk van Zoeterwoude.

In en tijdens gesprekken met leden van onze gemeente wordt het min of meer breder gebruik van onze kerk nu en in de toekomst als een aanvaardbaar gegeven beschouwd. Men ziet wel in dat de kerk als ornament van Zoeterwoude, niet meer alleen is voorbehouden aan de gemeente rondom de Dorpskerk, maar aan de gemeenschap van Zoeterwoude in de ruime zin des woords. Hadden de kerkgebouwen in de Nederlanden niet immers in hun jonge jaren een bredere functie dan thans het geval is?

Samengevat wordt gesteld dat het kerkgebouw aan de Dorpsstraat voor de Zoeterwoudse gemeenschap een belangrijke (gebruiks)waarde heeft op religieus, spiritueel, cultureel en maatschappelijk terrein. Daarmee kan invulling worden gegeven aan de missionaire opdracht van de gemeente. Door gebruikmaking van het kerkgebouw in een ruimere context kan de gemeente rondom de Dorpskerk invulling geven aan de opdracht die ze heeft om te delen met anderen. Daarmee wordt de kerk met haar gebouw in feite een "unique selling point".

Dorpskerk

Deze brede functie vraagt dan ook antwoorden op de beperkingen van de infrastructurele situatie van het kerkgebouw. Het gebruik wordt bijvoorbeeld beperkt door de huidige indeling met kerkbanken. Deze kerkbanken zijn overigens niet zeer oud, maar tijdens de restauratie in de 50-tiger jaren in de kerk gekomen.

Onze kerkelijke gemeente heeft inmiddels een traditie rondom het opvoeren van musicals (met een bijbels thema) opgebouwd. Door de starre indeling kan de podiumfunctie van onze kerk slechts in beperkte mate en met veel inspanningen worden ingevuld. Daarnaast blijven er andere beperkingen die een ruimer gebruik in de weg staan (het ontbreken van keukenfaciliteiten). In 2021 is prioriteit gegeven aan het creëren van een aantal toiletten (waaronder een invalidentoilet), waardoor de gebruikswaarde van het gebouw is verhoogd. Het weghalen van de banken en een voorziening met kitchenette staan voor de komende jaren op de verlanglijst. Een architect heeft tekeningen gemaakt waaruit blijkt dat het monumentale karakter van de kerk hierdoor niet wordt aangetast.

Niettemin kan over een aantal zaken worden nagedacht om de gebruiksmogelijkheden te vergroten. Wanneer een maatschappelijke functie aan de Dorpskerk wordt toegedacht, is ook een bredere fondsenwerving mogelijk en zijn inkomsten te genereren door de kerk te verhuren. Verwezen kan worden naar de burgerlijke gemeente, maar ook andere instellingen kunnen worden benaderd om geld ter beschikking te stellen om dit gebruik op religieus, spiritueel, cultureel en maatschappelijk terrein mogelijk te maken.

Uiteraard zijn er ook beperkingen. Een commerciële invulling van het gebruik zal ten koste gaan van andere instellingen in Zoeterwoude en moet niet worden nagestreefd. Er moet van worden uitgegaan dat het college van kerkrentmeesters de invulling van het gebruik goed bewaakt, zodat de functie van het gebouw niet verloren gaat en zijn oorspronkelijke functie

gerespecteerd wordt. Hierbij wordt nog opgemerkt dat de beperking ook gelegen is in de personele capaciteit die nodig is om evenementen te organiseren.

Het Van Dam orgel

In mei 2012 heeft de Protestantse gemeente rond de Dorpskerk het Van Damorgel (1869) aangekocht. Dit waardevolle instrument stond toen in Irnsum (Friesland). Na de komst naar Zoeterwoude en na restauratie is het orgel aangemerkt als monument door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Sindsdien komt het orgel in aanmerking voor onderhouds- en restauratiesubsidie. Dat houdt tevens in dat aan het onderhoud en de restauratie voorwaarden worden gesteld door het RCE. De kosten daarvoor worden in principe betaald uit het Orgelfonds, dat gevoed wordt door vriendenbijdragen, giften, opbrengsten van activiteiten en subsidies. De administratie van het fonds wordt bijgehouden door de Orgelcommissie die tevens de Kerkenraad, gevraagd en ongevraagd, adviseert rond de status van het instrument. De kerkenraad heeft het orgel verzekerd voor € 440.000,-. Het instrument wordt ten eerste gebruikt bij de erediensten. Daarnaast wordt het ingezet in bredere, culturele zin, zoals ook als plan ter sprake kwam bij werving van fondsen voor de aanschaf van het orgel. Zo worden sinds 2013, 3 à 4 maal per jaar orgelconcerten gehouden. De concerten, door gerenommeerde beroepsorganisten, worden vanuit het hele land bezocht. Ze worden georganiseerd door de werkgroep orgelconcerten, die er ook voor zorgt dat de te maken kosten worden betaald uit de opbrengst van de entreekaarten. De Vrienden van het Van Damorgel ontvangen als dank voor hun jaarlijkse bijdragen korting op de toegangsprijs. De financiële administratie wordt bijgehouden door de werkgroep. De concerten zijn zonder winstoogmerk.

Ons Huis

Het multifunctioneel centrum Ons Huis heeft een belangrijke positie in de kerkelijke gemeenschap. In het algemeen heeft dit gebouw tijdens het seizoen een hoge bezettingsgraad. Het vervult ook een belangrijke rol in de dorpse leefgemeenschap omdat het ook aan derden, niet kerkelijk betrokken personen en instanties wordt verhuurd. De staat van het onderhoud van het gebouw is redelijk. Het gebouw heeft qua aanzien een semipermanent karakter, waardoor de economische waarde van het gebouw relatief laag is. De gebruikswaarde van het gebouw is echter groot omdat tegelijkertijd veelsoortige activiteiten (kunnen) plaatsvinden. De exploitatie van het multifunctioneel centrum is in handen van de Jeugdraad. Formeel behoort het onder verantwoordelijkheid van het college van kerkrentmeesters.

In 2015 heeft de kerkenraad een discussie gestart over de toekomstbestendigheid van Ons Huis. De aanzet van deze discussie was voor een groep mensen reden om 'de handschoen' op te pakken en het gebouw te moderniseren.

De ontvangstruimte is opgefrist en aanzienlijk toegankelijker gemaakt voor het vieren van kleine feestjes. Tot voor de Corona-tijd resulteerde dat in een hogere bezettingsgraad. Ook de exploitatie was tot die tijd positief. De 'lockdown' als gevolg van het Corona virus heeft zware gevolgen voor de financiële positie. Bij het schrijven (in 2021) van dit beleidsplan kan niet te ver vooruit gelopen worden op toekomstige ontwikkelingen. Het is wel duidelijk dat

Ons Huis een belangrijke functie vervult. Niet alleen voor onze kerkelijke gemeente maar door de centrale ligging in principe voor alle inwoners van het dorp.

Van oudsher heeft de Jeugdraad een belangrijke rol gespeeld bij het beheer van Ons Huis. Daarnaast werden allerlei activiteiten ontplooid. Door afnemende belangstelling voor het werk van de Jeugdraad (minder jongeren) concentreert de rol van de Jeugdraad zich voornamelijk op het beheer van het gebouw.

Pastorie en kosterswoning

De pastorie en de kosterswoning zijn in redelijk goede staat. Zij staan beiden voor € 1,- op de balans. In 2014 is de isolering van deze woningen verbeterd. Jaarlijks wordt een bedrag aan de reserves toegevoegd om toekomstig onderhoud te kunnen bekostigen. In 2021 is de reserve voldoende groot.

Wereldwinkel

Naast de Dorpskerk staat sinds jaar en dag een gebouwtje (een voormalig brandspuithuisje) dat sinds 1 januari 2016 voor een bescheiden bedrag wordt verhuurd aan de Stichting Wereldwinkel Zoeterwoude. Vóór die tijd werd het gebouwtje verhuurd aan de gemeente Zoeterwoude, die het op haar beurt weer doorverhuurde aan de Stichting. De onderhoudskosten buitenshuis zijn voor rekening van de gemeente rond de Dorpskerk. De onderhoudskosten binnenshuis zijn voor rekening van de Stichting.

Begraafplaats

In 2012 is de begraafplaats gerenoveerd. In het verleden werd vrij strikt de regel gehanteerd dat alleen leden van de gemeente rondom de Dorpskerk hier konden worden begraven. Als gevolg van de renovatie en de verandering van de rusttermijn (maximaal 2x 20 jaar) is nieuwe ruimte ontstaan. Hierdoor kan deze regel minder strikt worden toegepast.

Het is niet de bedoeling om een algemene begraafplaats te creëren rond de Dorpskerk, maar bij moverende redenen, kunnen ook niet-gemeentelieden hier hun laatste rustplaats vinden. Het college van kerkrentmeesters heeft vastgesteld dat mensen zoveel mogelijk zelf willen regelen voor hun levenseinde en afscheid. Daarom worden mensen van 75 jaar en ouder in de gelegenheid gesteld om een recht op begraven te kopen (in bijzondere gevallen kan van het leeftijds criterium worden afgeweken). Concreet betekent dit dat zij al bij leven kenbaar kunnen maken dat zij bij de Dorpskerk begraven willen worden, en zelf de administratie en de betaling voor hun graf kunnen regelen. Nadrukkelijk bestaat daarbij niet de mogelijkheid een specifieke plaats op de begraafplaats te reserveren. Het graf zal pas na overlijden worden toegewezen. De kosten zijn iets hoger dan de aankoop van een graf na overlijden. Wij denken echter wel dat wij hiermee in een behoefte kunnen voorzien.

De tarieven van de begraafplaats zullen blijvend marktconform worden vastgesteld en de inflatiecorrectie zal hierop worden toegepast. Overigens zal in de toekomst slagvaardig worden omgegaan met het ruimen van graven waarvan de contracten zijn afgelopen en niet meer verlengd worden.

Communicatie

Onze Dorpskerk is al enkele jaren aangesloten bij kerkomroep.nl. Dat betekent dat de diensten online kunnen worden gevolgd. Vooralsnog wordt volstaan om met audio-uitzendingen/opnamen te werken omdat video nog te veel personele capaciteit vergt. Als gevolg van de toenemende vraag (vooral gevolg van de 'lockdown' en uitvaarten) kan het standpunt hierover op korte termijn wijzigen. De website en facebook hebben inmiddels ook hun functie bewezen. Niet alleen voor de eigen gemeente, maar ook voor een breder publiek.

Omdat velen nog hechten aan papieren communicatie is de berichtgeving via 'Ons Blad' de voornaamste bron van nieuws. Vanwege de snelheid van het kunnen overbrengen van berichten wordt uiteraard ook gebruik gemaakt van email.

Elk jaar wordt in de maand mei/juni een gemeente-avond belegd. In de regel wordt een (actueel) inhoudelijk thema besproken, waarbij meestal een externe deskundige wordt gevraagd een inleiding te verzorgen. Op deze avond leggen de colleges van kerkrentmeesters en diakenen verantwoording af over de jaarcijfers. Na de pauze is de algemene rondvraag zodat de gemeenteleden in de gelegenheid worden gesteld allerlei zaken aan de orde te stellen.